

iMoRe №199. Будівлі, товари та публічні послуги мають бути інклюзивними

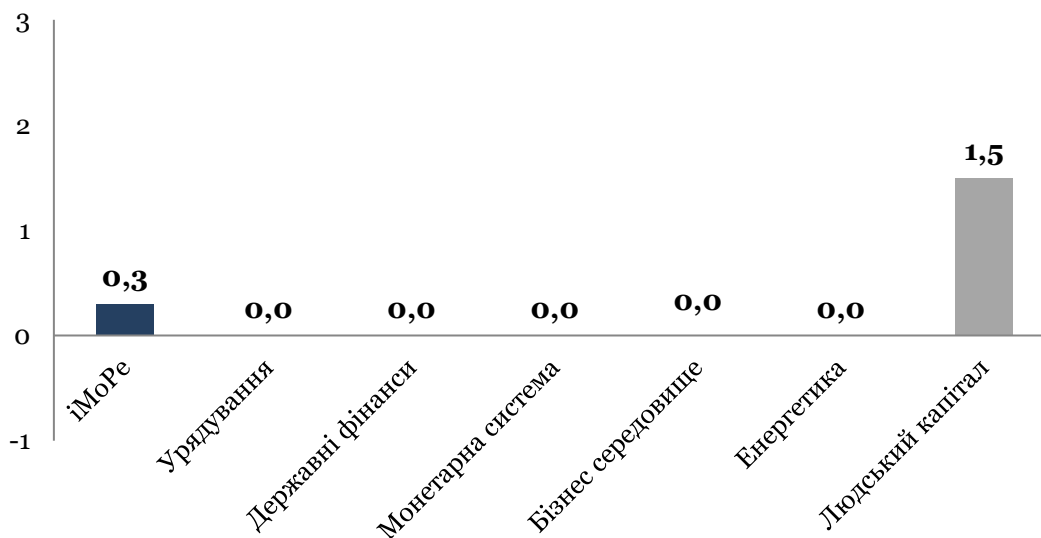
Індекс моніторингу реформ (iMoRe) становить +0,3 бала за період з 13 по 26 лютого 2023 року з можливих значень від -5,0 до +5,0. У попередньому раунді індекс дорівнював +1 бал.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

Індекс реформ може приймати значення від -5 до +5, значення вище за +2 розглядається як

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Основні події раунду

Постанова про забезпечення умов безбар'єрності, енергоефективності та вимог цивільного захисту, +2 бала

14 лютого 2023 Кабінет Міністрів ухвалив [постанову №152](#), яка має на меті підвищити інклюзивність публічного простору в Україні. [Наразі](#) лише 20% об'єктів фізичного оточення і 30% споруд цивільного захисту повністю чи частково відповідають принципам безбар'єрності. Однак з ухваленням постанови ця частка має істотно зрости.

Відтепер всі товари (наприклад, громадський транспорт), придбані за бюджетні гроші чи гроші міжнародних фінансових організацій, мають бути доступними для маломобільних груп населення. Публічні послуги повинні враховувати потреби осіб з когнітивними порушеннями чи порушеннями зору, слуху тощо.

Під час будівництва та відновлення пошкоджених об'єктів необхідно враховувати потреби маломобільних груп населення, вимоги з енергоефективності та наявності споруд цивільного захисту, а також вимоги пожежної та техногенної безпеки.

Коментарі

«В цілому постанова №152 є досить прогресивною з точки зору захисту прав людей з інвалідністю. Вона вводить загальну вимогу щодо забезпечення доступності всіх публічних послуг – в тому числі послуг з інформування та оповіщення населення, для осіб з інвалідністю. Також йдеться про доступність товарів, закупівля яких здійснюється за рахунок бюджетних коштів та коштів міжнародних фінансових організацій.

Ще один важливий момент з точки зору відбудови держави – це обов'язок дотримуватися вимог містобудівного законодавства, будівельних норм та нормативних документів, обов'язковість застосування яких встановлена законодавством, щодо забезпечення доступності і безпеки об'єктів для осіб з інвалідністю.

Проте є побоювання, що вона може стати суто декларативною. Так як у постанові №152 відсутня преамбула чи окремі положення, які б конкретизували сферу застосування чи відповідно – коло осіб, на яких мала б поширюватися імперативна дія вищезгаданих новел».

Дар'я Сидоренко, виконавча директорка громадської спілки «Ліга Сильних»

«Постанова свідчить про намір Уряду забезпечити послідовну реалізацію Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року під час процесів відновлення споруд, транспортної інфраструктури, а також у системі надання публічних послуг.

Постанова підкреслює необхідність забезпечення доступності і безпеки для маломобільних груп населення й стосується здебільшого реалізації принципів фізичної та інформаційної безбар'єрності.

Привертає увагу безпосередня згадка транспортних засобів загального користування, закупівля яких забезпечується за рахунок бюджетних коштів та коштів міжнародних фінансових організацій, оскільки реалізація принципів безбар'єрності громадського транспорту є наріжним каменем розвитку інклюзивної міської мобільності. Також варто відмітити прагнення забезпечити доступність укриттів для населення у спорудах цивільного захисту, що є вкрай важливим з огляду на постійні ракетні удари та обстріли цивільної інфраструктури.

Водночас слід зазначити що чинні державні будівельні норми та національні стандарти інклюзивності – за умови їхнього належного виконання – вже дозволяють досягти відповідного рівня безбар'єрності як у сфері збудованого середовища, так і у сфері інформаційної доступності. Тому ключовим викликом залишається саме питання ефективного контролю за їхнім дотриманням та забезпечення дієвого механізму невідворотного притягнення до суворой відповідальності за їхнє порушення.

Жодних положень щодо цих аспектів Постанова від 14 лютого 2023 р. № 152 не містить, як не містить вона і посилання на конкретні «вимоги містобудівного законодавства, будівельних норм, нормативних документів...», що може розглядатися як свідчення певної «рамковості» документу, його спрямованості на актуалізацію цих питань в межах саме урядової діяльності. Постанова видається більше декларативним, політичним актом Уряду, аніж інструментом запровадження додаткових механізмів контролю чи нагляду за дотриманням норм.

Отже, виконання Постанови та реалізація норм і стандартів безбар'єрності залежатиме від політичної волі та системної діяльності усіх дотичних органів державної влади, спрямованої на забезпечення повсюдного втілення принципів розбудови безбар'єрного збудованого середовища та інклюзивної системи надання публічних послуг».

Володимир Висоцький, громадський діяч, консультант з безбар'єрності та просторової інклюзії

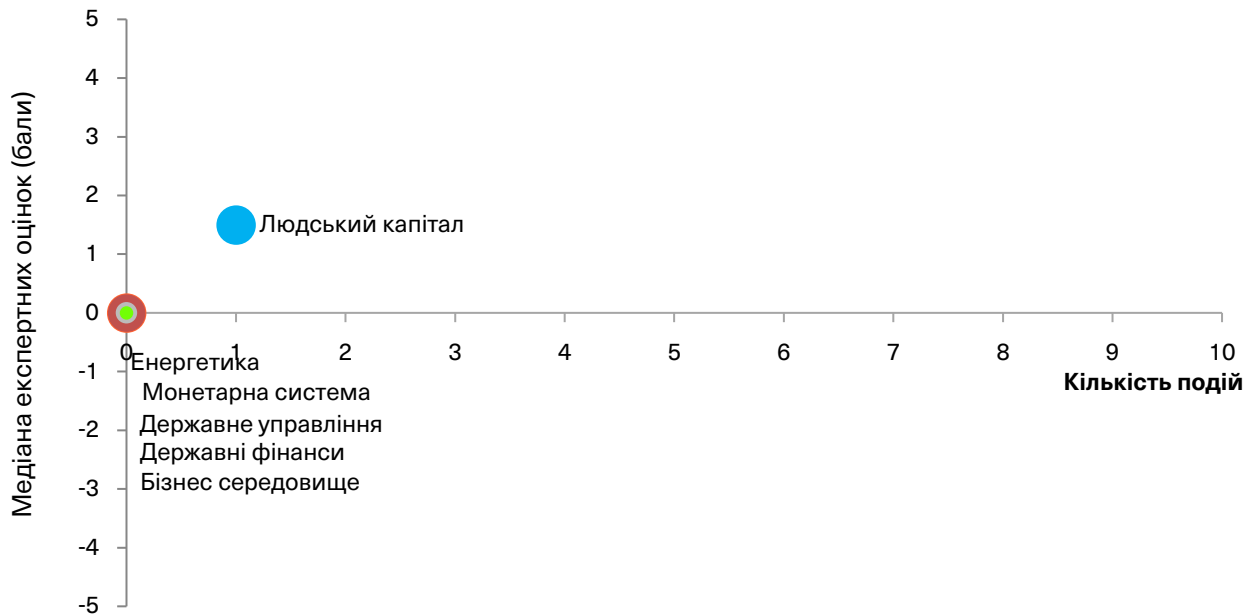
Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	0,0
Державні фінанси	0,0
Монетарна система	0,0
Бізнес середовище	0,0
Енергетика	0,0
Людський капітал	+1,5
Постанова про забезпечення умов безбар'єрності, енергоефективності та вимог цивільного захисту	+2,0

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoRe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.

VoxUkraine - це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.